

ת"פ 59936/07/22 - מדינת ישראל נגד דמיטרי אודינוצ'נקו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 59936-07-22 מדינת ישראל נ' אודינוצ'נקו

לפני כבוד השופט הבכיר שאול אבינור
המאשימה: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד ספיר יגר-שחף
נגד
הנאשם: דמיטרי אודינוצ'נקו
ע"י ב"כ עו"ד זאב וישניא

גזר דין

א. רקע כללי:

1. הנאשם הורשע, על יסוד הודאתו בעובדות כתב האישום, בביצוע עבירה של **חבלה חמורה**, לפי הוראות סעיף 333 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין).
2. במועד הרלוואנטי לכתב האישום עבדו הנאשם והמתלונן במפעל של "דפוס אידיאל" שבחולון. בעובדות כתב האישום נטען כי ביום 24.02.2021, בשעה 10:52 או בסמוך לכך, בשטח המפעל, תקף הנאשם את המתלונן בכך שהכה אותו באגרופים לכיוון פניו, ראשו וצווארו. המתלונן נפל ארצה ואיבד את הכרתו, כאשר כתוצאה מהתקיפה נגרם לו שבר סגור בלסת התחתונה מצד ימין.
3. במסגרת הדיונים המקדמיים הגיעו הצדדים להסדר טיעון שלפיו הנאשם יודה בעובדות כתב האישום. לעניין הטיעונים לעונש עתרו הצדדים במשותף לקבלת תסקיר שירות המבחן. המאשימה הודיעה כי עמדתה היא לענישה שתכלול תשעה חודשי מאסר בפועל, לנשיאה בדרך של עבודות שירות, מאסר מותנה ופיצויים למתלונן בסך של 5,000 ₪. עוד צוין כי ההגנה תטען לעבודות שירות ברף הנמוך, כאשר הצדדים ישובו לשוחח לאחר קבלת תסקיר שירות המבחן.
4. הנאשם הודה אפוא בעובדות כתב האישום והורשע, על יסוד הודאה זו, בעבירה שבה הואשם כאמור בפסקה 1 דלעיל. בית המשפט נעתר לבקשת הצדדים והורה על קבלת תסקיר שירות המבחן, תוך שהבהיר כי אין בהחלטה זו משום הבעת עמדה לעניין הענישה שתיגזר בסופו של יום (בפרוטוקול, עמ' 3 שורה 14 ואילך).

ב. עיקר תסקיר שירות המבחן:

5. תסקיר שירות המבחן (מיום 05.06.2023) מפרט את נסיבותיו האישיות של הנאשם, יליד שנת 1970 (כבן 53 שנים כיום). הנאשם נשוי ואב לשני ילדים. הנאשם עובד כיום כטכנאי מכונות בבית דפוס אחר בחולון, ומתגורר עם אשתו בדירה שכורה באשדוד. כיום אשתו של הנאשם אינה עובדת, בשל בעיות בריאותיות, והנאשם

הוא המפרנס היחידי.

6. הנאשם נולד וגדל בבלרוס, ועלה לישראל עם משפחתו (אשתו ושני ילדיו) בשנת 1998. התערות הנאשם בארץ לא היתה קלה, בעיקר בשל קשייו בקליטת השפה. עם זאת, הנאשם גילה יציבות תעסוקתית לאורך זמן ועבד במפעל הדפוס - בו אירע האירוע מושא כתב האישום - במשך 22 שנים, עד שפוטר בעקבות האירוע. כיום ילדיו של הנאשם בוגרים: בתו היא עורכת דין ובנו לומד טיס, והנאשם הוא אף סב לנכד.
7. הנאשם תיאר כי עבד במפעל במשך 22 שנים ולא היו לו כל בעיות משמעת ולא הוגשו נגדו תלונות. את המתלונן הכיר הנאשם מעבודתם המשותפת במפעל ובעבר היחסים ביניהם היו תקינים. לדברי הנאשם בבוקר האירוע הגיע המתלונן לעבודה במצב רוח ירוד, העיר לנאשם על דרך עבודתו ונוצרה ביניהם מחלוקת על חלוקת התפקידים ביניהם. המתלונן החל להתלהם ולנופף את ידיו בכעס ואילו הנאשם ניסה להתגונן בכך שהתרחק ממנו ועמד מאחורי שולחן. ואולם, המתלונן הזיז את השולחן בחוזקה, או אז חש הנאשם שנקלע לסיטואציה בה הוא עלול להיפגע ומתוך תחושת לחץ החל להכות במתלונן בניסיון להגן על עצמו.
8. לתחושת הנאשם המצב בעת האירוע יצא מכלל שליטה, והדבר הוביל לפגיעה החמורה במתלונן. לפני שירות המבחן נטל הנאשם אחריות מלאה על מעשיו, הביע צער, חרטה ובושה, ואף חש חמלה כלפי המתלונן. הנאשם הציג בפני שירות המבחן אישור שלפיו שילם למתלונן פיצויים בסך כולל של 119,400 ₪.
9. הנאשם הציג לשירות המבחן תעודה רפואית-פסיכיאטרית (מיום 06.05.2021, שגם הוגשה לפניי במסגרת ראיות ההגנה ס/3). מהתעודה עולה כי לאחר ביצוע העבירה היה הנאשם נתון במצב רוח ירוד, עם בעיות שינה ודיכאון על רקע התנהגותו באירוע והפגיעה במצבו התעסוקתי, כאשר פוטר לאחר 22 שנות עבודה. שירות המבחן ציין כי התרשמותו היא שהנאשם מצר על התנהלותו האלימה כלפי המתלונן ועל הפגיעה שפגע בו. ניכר שהנאשם מבטא תובנה לגבי התנהלותו ולגבי כך שפעל באופן לקוי ואימפולסיבי, וכי חווה את פיטוריו ואת ההליך המשפטי כגורמים בעלי השפעה מרתיעה, מטלטלת ומציבת גבולות.
10. שירות המבחן התרשם כי כיום מסוגל הנאשם לבחון את התנהלותו הלקויה והמכשילה ולהימנע ממצבי סיכון ומהתנהגות חוצת גבולות. בשקלול הפרמטרים הרלוואנטיים העריך אפוא שירות המבחן כי קיים סיכון נמוך להישנות התנהגות עוברת חוק של הנאשם, שאם תישנה חומרתה צפויה להיות נמוכה. בנסיבות אלה המליץ שירות המבחן - על אף דברי הצדדים במסגרת הצגת הסדר הטיעון - על הסתפקות בענישה טיפולית של של"צ, בהיקף 220 שעות.

ג. עיקר הראיות לקביעת העונש:

11. מטעם המאשימה הוגשו, כראיות לקביעת העונש, המסמכים הבאים:
 - תצהיר נפגע עבירה (סומן ע/1). הלכה למעשה לא מדובר בתצהיר של המתלונן אלא במכתב שכתב בא-כוחו, בו ציין הלה כי מרשו מבקש שיוטל על הנאשם מאסר בפועל, לנשיאה בדרך של עבודות שירות, לתקופה המרבית האפשרית, אך לא יותר מכך. עוד נטען במכתב כי המתלונן נדרש לאחר האירוע לתקופת החלמה לא קצרה, סבל מכאבים ואף נאלץ להיעדר מעבודתו. עוד נטען כי הנאשם תקף אדם נכה (עובדה שאינה מצוינת בכתב האישום) ללא סיבה נראית לעין.
 - ארבע תמונות (ללא תאריך) (סומנו ע/2) של פניו ושל צוארו של המתלונן. בתמונות נראים סימני חבלה, שטפי דם, מאחורי אוזן ימין של המתלונן (אדמומיות) וכן על צווארו; ללא פציעות.

- מסמכים רפואיים של המתלונן (סומנו ע/3) - דו"ח מד"א מיום 24.02.2021 ודו"ח סיכום אשפוז מיום 25.02.2021 (לאחר האירוע פונה הנאשם בית החולים וולפסון ושחרר משם למחרת היום).
12. מטעם ההגנה העידה, לעניין העונש, בתו של הנאשם. הבת סיפרה על דאגתו הרבה של הנאשם למשפחתו במשך השנים, אותה דאג לפרנס ולכלכל מאז העלייה ארצה. עוד ציינה הבת, בבכי, כי "**כל המשפחה סבלה. יש לו סיוטים בלילות, הוא נוטל טיפול תרופתי. אני מבקשת להתחשב**" (בפרוטוקול, עמ' 7 שורה 25 ואילך).
13. עוד הוגשו מטעם ההגנה מסמכים שונים, כלהלן:
- אסמכתא על העברת פיצוי, בסכום של 119,422 ₪, למתלונן. זאת, במסגרת הסכם פשרה בתיק שנוהל בין המפעל לבין הנאשם בסע"ש (אזורי ת"א) 49020-03-21 **דפוס אידיאל בע"מ נ' אודינוצ'נקו** (03.02.2022) (סומן ס/1).
 - מסמך בדבר שעות העבודה של הנאשם (סומן ס/2).
 - תעודות רפואיות של הנאשם (מיום 06.05.2021, מיום 19.07.2021 ומיום 05.01.2022) (סומנו ס/3), כולן בעניין מצבו הרפואי-נפשי של הנאשם והטיפול התרופתי שנרשם לו.

ד. עיקר טיעוני הצדדים:

14. ב"כ המאשימה עמדה בטיעוניה על עובדות כתב האישום, שבהן הודה הנאשם, תוך הדגשת נסיבות החומרה שבמעשה. הנאשם תקף את המתלונן, שעבד עמו, בעוצמה שגרמה למתלונן ליפול ולאבד את ההכרה, וזאת לאחר שהנאשם היכה באגרופים בפניו. לשיטת ב"כ המאשימה, המעשה מלמד על כך שהנאשם התכוון לגרום למתלונן לחבלה חמורה, כוונה שאכן התממשה בדמות השבר הסגור שנגרם למתלונן בלסת התחתונה עקב התקיפה. במאמר מוסגר אעיר כי איני מתייחס כאן לנסיבות חומרה נוספות אותן טענה ב"כ המאשימה אשר אינן נטענות בעובדות כתב האישום - וממילא לא הוכחו לפניי.
15. לשיטת ב"כ המאשימה מדובר בתקיפה שגרמה גם להשפלת המתלונן, לביזויו, וממילא לעוגמת נפש רבה; כאשר פוטנציאל הנזק אף היה עשוי להיות חמור יותר מזה שנגרם בפועל. ב"כ המאשימה הפנתה בהקשר זה למכתב ב"כ המתלונן (ע/1), בו צוינו כאמור תקופת השיקום הממושכת שנדרשה למתלונן, הכאבים מהם הוא סבל עקב האירוע ואילוץ להיעדר ימים רבים מעבודתו.
16. אשר למדיניות הענישה הנהוגה הפנתה ב"כ המאשימה לפסיקה ובמיוחד לגזר הדין שניתן לאחרונה בת"פ (שלום ת"א) 59731-07-18 **מדינת ישראל נ' מזרחי** (30.04.2023). באותו מקרה נקבע לעבירה של חבלה חמורה, תוך סקירת אסמכתאות רבות, מתחם עונש הולם שבין 7 חודשי מאסר לבין 20 חודשי מאסר בפועל; כאשר בסופו של דבר נגזרו על הנאשם דשם 12 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית. יוער, עם זאת, כי באותו מקרה דובר בפגיעה קשה במידה ניכרת מהפגיעה בעניינינו, וכן כי ערעור על גזר הדין תלוי ועומד בבית המשפט המחוזי (ר' עפ"ג (מחוזי ת"א) 30274-06-23 **מזרחי נ' מדינת ישראל**).
17. עוד הדגישה ב"כ המאשימה את המקרה מושא רע"פ 2298/20 **עזרא נ' מדינת ישראל** (05.04.2020), שם נדחתה בקשה למתן רשות ערעור במקרה בו הושת עונש של 10 חודשי מאסר בפועל (אך שוב בגין חבלות חמורות מבעניינינו). מכל מקום, בעניינינו עתרה ב"כ המאשימה להשתת עונש של 9 חודשי מאסר בפועל, לנשיאה בדרך של עבודות שירות, מאסר מותנה וכן פיצויים למתלונן בסך של 5,000 ₪ (כאשר רכיב אחרון זה

הוא כאמור בהתאם להסכמות הצדדים במסגרת הסדר הטיעון).

18. ב"כ הנאשם, מנגד, מתח ביקורת על כך שהמאשימה לא שינתה מעמדתה העונשית על אף התסקיר החיובי שהתקבל בעניינו של הנאשם. בהקשר זה הדגיש הסניגור, במיוחד, את נטילת האחריות המידית והחרטה, שבאה לידי ביטוי לא רק בדיבורים אלא גם במעשים, דהיינו: בפיצוי חריג בהיקפו למתלונן, בסכום של 119,422 ₪, וזאת אף מבלי שהמתלונן תבע את הנאשם (כאמור, הפיצוי ניתן במסגרת הליך שהתנהל בין המפעל לבין הנאשם).

19. ב"כ הנאשם הדגיש את עברו הנקי של הנאשם, את העובדה שעובר לאירוע עבד הנאשם במפעל במשך 22 שנים תמימות, ואת פיתוריו עקב האירוע. הנורמטיביות של הנאשם באה גם לידי ביטוי בכך שעל אף קשיי הקליטה הוא עבד במשך כל השנים לפרנסתו ולפרנסת משפחתו וגידל שני ילדים לתפארת. עוד הוסיף הסניגור וטען כי המתלונן כלל לא הגיש תלונה בגין האירוע - וגם לא רצה להתלונן - אלא שהנאשם הוא שהגיע לתחנת המשטרה וסיפר מה קרה. זאת ועוד: מדובר באירוע שהתחיל בכך שדווקא המתלונן דחף את השולחן לכיוונו של הנאשם, כאשר האירוע כולו היה רגעי: אירוע קצר מאוד, שנמשך שניות בלבד.

20. לעניין מדיניות הענישה הנהוגה טען ב"כ הנאשם כי הפסיקה שהגישה ב"כ המאשימה נפסקה במקרים חמורים מבעניינו, ומצדו הפנה לפסיקה אחרת. בין השאר הפנה הסניגור לגזר דין מהזמן האחרון, שניתן בת"פ (שלום ת"א) 6653-10-21 **מדינת ישראל נ' גרבי** (15.05.2023). באותו מקרה נקבע, לעבירה של חבלה חמורה, מתחם עונש הולם שבין מספר חודשי מאסר בפועל, לנשיאה בדרך של עבודות שירות, לבין 18 חודשי מאסר בפועל; ונגזרו על הנאשם 5 חודשי מאסר בפועל (בעבודות שירות) וענישה נלווית. באותו מקרה נסקרה פסיקה רלוואנטית רבה, הגם שיש לציין כי ערעור בעניין תלוי ועומד בבית המשפט המחוזי (ע"פ (מחוזי ת"א) 48084-06-23 **גרבי נ' מדינת ישראל**).

21. על רקע כל אלה טען הסניגור כי במקרה דנא קיימת הצטברות נסיבות מקלות, שמצדיקה גם חריגה ממתחם העונש ההולם והסתפקות בענישה מתונה של של"צ בלבד, כפי המלצת שירות המבחן.

22. לבסוף הנאשם, בדברו האחרון לעונש, הביע צער עמוק על מעשיו; וכדבריו: **"אני מאוד מצטער על מה שעשיתי... אני מבין שעשיתי שגיאה גדולה מאוד. זה לא היה בכוונה. הייתי צריך לרוץ למנהל שלי. הייתי בפחד. הוא המשיך ודחף את השולחן. אני מאוד מצטער, זה לא היה בכוונה. אני לא התווכחתי ולא רבתי. רציתי שהוא ילך לממונה אבל הוא המשיך. איך עשיתי את זה אני לא מבין ואני מאוד מצטער"** (בפרוטוקול, עמ' 16 שורה 18).

ה. קביעת מתחם העונש ההולם:

23. בעת גזירת עונשו של נאשם על בית המשפט לקבוע, תחילה, את מתחם העונש ההולם לאירוע שבגיניו הורשע הנאשם, וזאת בהתאם לעיקרון ההלימה. בהקשר זה יתחשב בית המשפט, בין השאר, בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות ובמידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות.

24. ביצוען של עבירות אלימות פוגע בערכים החברתיים של ההגנה על שלמות הגוף, ההגנה על שלווה נפשו של הפרט וההגנה על שלום הציבור. כידוע, תנאי בסיסי לקיומה של חברה תרבותית הוא עקירת האלימות הפיסית מן השורש, ועל כן הפסיקה חוזרת ומדגישה את הצורך בענישה מחמירה בעבירות אלימות, בין השאר לצורכי הרתעה כללית ואישית. לפיכך, כאשר מדובר בעבירות תקיפה הגורמות לחבלות, נפסק שוב ושוב כי יש צורך בהשתת ענישה הכוללת רכיב של מאסר בפועל, ולו לנשיאה בדרך של עבודות שירות.

25. בענייננו מדובר בעבירה של חבלה חמורה, לפי הוראות סעיף 333 לחוק העונשין, שמנעד הענישה הנהוגה לגביה הוא רחב בשל מגוון הנסיבות השונות שבהן עבירה זו עשויה להיות מבוצעת; שכן מתחם העונש ההולם נגזר לא רק מחומרת העבירה כשלעצמה אלא גם מחומרתה בנסיבות שבהן היא בוצעה בפועל, הלכה למעשה. בענייננו מדובר בתקיפה במכות אגרופ לפנים, ומכאן חומרתה, אך בתקיפה שהיתה רגעית-נקודתית ושגם תוצאותיה ברף חומרה בינוני. אכן, המתלונן בהחלט נפגע באופן ממשי, ואף נגרם לו שבר סגור בלסת התחתונה, אך בהשוואה למקרים אחרים שנדונו בפסיקה לא מדובר ברף חומרה גבוה.
26. אני קובע אפוא את מתחם העונש ההולם, במקרה זה, בין 5 חודשי מאסר בפועל לבין 18 חודשי מאסר בפועל.

ו. גזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם:

27. לאחר קביעת מתחם העונש ההולם על בית המשפט לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם זה תוך התחשבות בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות. נוכח טיעון הסניגור לא למותר להעיר כי על פני הדברים אין מקום במקרה זה לחריגה לכף קולה משיקולי שיקום; מה גם שהנאשם לא שולב בהליכי שיקום כלשהם ואף שירות המבחן לא ביקש ולא המליץ לשלבו בהליכים כאלה.
28. אשר לנאשם שלפניי, השיקולים הרלוואנטיים לגזירת עונשו הם אפוא כלהלן:

עברו הפלילי של הנאשם - לנאשם, יליד שנת 1970 (כבן 53 שנים כיום), אין כל רישומים פליליים קודמים או מאוחרים לעבירה מושא כתב האישום. מדובר, כמובן, בנסיבה מהותית לקולת העונש, בפרט בהתחשב בגילו של הנאשם ובזמן שחלף מאז ביצוע העבירה.

הפגיעה של העונש בנאשם ובמשפחתו - הטלת עונש של מאסר בפועל תפגע הן בנאשם והן במשפחתו, והדברים אמורים בעיקר באשתו שאותה הוא מפרנס. עם זאת, השתת עונש כאמור לנשיאה בדרך של עבודות שירות תגבש פגיעה מתונה בהרבה.

הודאה ונטילת אחריות - הנאשם הודה בעובדות כתב האישום הלכה למעשה במועד הראשון האפשרי, במסגרת הדיון השני שנערך לפניי. בכך חסך הנאשם מזמנם של העדים, הצדדים ובית המשפט. נסיבות אלה, ובמיוחד הוויתור על העדת המתלונן, יש לזקוף לזכותו של הנאשם. בנוסף חזר הנאשם והביע חרטה וצער רב על המעשה, תוך הבעת חמלה ואמפתיה כלפי המתלונן.

נתוניו האישיים של הנאשם ונסיבות חייו - הנאשם יליד בלרוס, שלאחר עלייתו ארצה בשנת 1998 חווה קשיי קליטה לא מבוטלים. עם זאת, הנאשם ניהל במשך כל חייו בארץ אורח חיים נורמטיבי ועבד לפרנסתו ולפרנסת משפחתו.

מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בעטייה - הנאשם פיצה את המתלונן בסכום נכבד, במסגרת ההליכים המשפטיים שהתנהלו בין המפעל לבינו, ואף הביע נכונות לפיצוי נוסף של המתלונן בסכום לו עתרו הצדדים במסגרת הצגת הסדר הטיעון.

29. המסקנה המתבקשת ממכלול הנסיבות והשיקולים שפורטו לעיל מלמד כי במקרה זה נסיבות הקולה עולות במשקלן על נסיבות החומרה, באופן שיש לגזור את עונשו של הנאשם ברף התחתון של מתחם העונש ההולם. אשר לרכיב הפיצויים, בהתחשב בסכום הנכבד שהנאשם כבר שילם למתלונן, עתירת הצדדים ברכיב זה היא בהחלט בגדרי הסביר.

ז. סוף דבר:

30. אשר על כן - ובהתחשב בשיקולים לכף חומרה ולכף קולה, אשר פורטו לעיל - אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

(א) 5 חודשי מאסר בפועל.

הנאשם יישא את עונש המאסר בדרך של עבודות שירות, כאמור בחוות דעתו של הממונה על עבודות השירות בשירות בתי הסוהר מיום 06.06.23.

על הנאשם להתייצב לנשיאת עונשו במשרדי הממונה על עבודות השירות, ביום 03.09.2023 עד השעה 08:00.

מובהר בזה לנאשם כי בכל הקשור לעבודות השירות עליו לציית להוראות הממונה על עבודות השירות, או למי שהוסמך לכך מטעמו. עוד מובהר לנאשם, כי במידה ולא יציית להוראות כאמור הוא עשוי לשאת את מאסרו, או את יתרת מאסרו, במאסר מאחורי סורג ובריח בבית סוהר.

(ב) מאסר על תנאי למשך 6 חודשים, אותו לא יישא הנאשם אלא אם כן יעבור, תוך שלוש שנים מתום נשיאת המאסר בדרך של עבודות שירות, עבירה של אלימות כלפי הגוף.

(ג) פיצויים למתלונן, עד תביעה מס' 2, בסך של 5,000 ₪.

הפיצויים ישולמו ב-10 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 01.11.2023 ובכל אחד בחודש שלאחריו. היה והנאשם לא ישלם את אחד התשלומים במועד תועמד כל יתרת הפיצויים לפירעון מידי.

באחריות ב"כ המאשימה להגיש הודעה למזכירות בית המשפט בדבר פרטי המתלונן, לצורך העברת הפיצויים.

ניתן בזה צו כללי, לעניין מוצגים, לשיקול דעתו של קצין משטרה.

זכות ערעור בתוך 45 יום מהיום.

המזכירות תמציא גזר דין זה לשירות המבחן.

ניתן היום, כ"ד תמוז תשפ"ג, 13 יולי 2023, במעמד הצדדים.